

Μια παράσταση με γερή κατασκευή και ρυθμό

» «Κόκκινα φανάρια» του Αλέκου Γαλανού από το Θέατρο Ένα

Σκηνοθεσία / διασκευή:
Αντρέας Χριστοδουλίδης
Σκηνικά / Κοστούμια:
Μαρία Χατζηκλεάνθους
Χορογράφος: Αντώνης Αντωνίου
Σχεδιασμός φωτισμού:
Αντρέας Χριστοδουλίδης
Παίζουν: Γιόλα Κλείτου, Έρικα Μπεγέτη-Λύρα, Μανώλης Μιχαηλίδης, Νικόλας Κουρουμτζής, Λένια Σορόκου, Σωτήρης Μεστάνας, Μαργαρίτα Ζαχαρίου, Ιρίνα Ασάλσεβα, Πέτρος Φιλίππου

Η παράσταση σημαδεύεται από την αντίφαση μεταξύ της «εκσυγχρονιστικής» προσπάθειας του σκηνοθέτη και της ίδιας της φύσης και της ποιότητας του κειμένου.

Οταν περιγράφει κανείς μια θεατρική παράσταση, την κρίνει πρώτα ως προς την πραγματοποίηση των στόχων που είχαν θέσει οι δημιουργοί της. Δηλαδή, απαντά πρώτα στην ερώτηση, πώς είναι καμωμένη η παράσταση. Ίσως το σωστό θα ήταν να τίθεται πρώτα η ερώτηση που να αφορά την ίδια τη στοχοθέτηση των δημιουργών, να εξετάζει το «γιατί». Γιατί έχει επιλεγεί το έργο από το θίασο και από το σκηνοθέτη, σε ποιες αναζητήσεις των δημιουργών απαντάει, ποιες φιλοδοξίες ικανοποιεί, τι προκλήσεις περιέχει;

Αν αρχίσω από το πώς, θα πρέπει να πω ότι η παραγωγή του Θεάτρου Ένα «Κόκκινα φανάρια» του Αλέκου Γαλανού έχει γερή κατασκευή, έχει ρυθμό, έχει καλές υποκριτικές δουλειές.

Ο χαρακτηρισμός «γερή κατασκευή» καλύπτει και τη σκηνογραφική δουλειά της Μαρίας Χατζηκλεάνθους. Τις καλές υποκριτικές δουλειές τις έκαναν η Λένια Σορόκου, η Έρικα Μπεγέτη, η Μαργαρίτα Ζαχαρίου, η Γιόλα Κλείτου και σε μικρότερους ρόλους ο Σωτήρης Μεστάνας, ο Μανώλης Μιχαηλίδης, ο Νικόλας Κουρουμτζής.

Ανυπομονώ να περάσω στο γιατί. Γιατί το Ένα στρέφεται στο γραμμένο το 1962 έργο του Αλέ-

κου Γαλανού «Κόκκινα Φανάρια»; Πιθανόν, διασταυρώθηκαν δύο λόγγοι. Πρώτος λόγος είναι η πρόκληση ενός νοσταλγικού κύματος, η αφύπνιση της ανάμνησης του παλιού κινηματογραφικού μύθου. Στην ταινία του Βασίλη Γεωργιά-

δη η λέξη «πλειάδα» δεν είναι κλισέ, αλλά πραγματικότητα, όταν μιλάμε για την ομάδα των ηθοποιών, όπως ο Κατράκης, η Καρέζη, η Διαμαντίδου, ο Φούντας, ο Παπαμιχαήλ, κ.ά. Αυτοί έκαναν την ταινία να αποτυπωθεί στη συναισθηματική μνήμη του κοινού, παρ' ότι στο σενάριο του Γαλανού τα ελαττώματα ισορροπούσαν με τα θετικά στοιχεία.

Όμως ο Αντρέας Χριστοδουλίδης δεν στοχεύει στη σκέτη εκμετάλλευση ή εκμετάλλευση του παλιού μύθου της ταινίας. Η διασκευή και η σκηνοθεσία του Αντρέα Χριστοδουλίδη έχουν ξεκάθαρο στόχο να αποστασιοποιηθούν από δύο στοιχεία που θα ανέμενε κανείς να συναντήσει σε μια τέτοια ρεπερτοριακή επιλογή - το μελό και το ρετρό. Πολεμώντας με το πρώτο φάντασμα, ο Χριστοδουλίδης διώχνει το μελόδραμα και αφήνει στη θέση του το δράμα, σκληραίνει τις ερμηνείες, αποδυναμώνει τις ρομαντικές γραμμές (π.χ., το μοτίβο του ρομαντικού έρωτα της Ειρήνης) και ενισχύει τη βάρβαρη πραγματικότητα,

στην οποία ζουν τα πρόσωπα του έργου.

Η ρετρό προοπτική δεν είναι η οπτική γωνία που επιλέγει ο σκηνοθέτης. Δεν θέλει να διατηρήσει την απόσταση μεταξύ του σημερινού κοινού και του έργου. Γι' αυτό και τα γνωρίσματα της εποχής να μην υπάρχουν σε μορφή μουσικής, κοστούμιών, ειδήσεων από το ραδιόφωνο, κ.λπ., αλλά απουσιάζει η ουσιαστική ρετρό-προσέγγιση, απουσιάζει το στυλιζάρισμα, το κυνήγι της ατμόσφαιρας, το θολωμένο από το χρονικό πέπλο υποκριτικό ύφος.

Κι εδώ αρχίζει να διαφαίνεται ο δεύτερος σκηνοθετικός λόγος, για τον οποίο ο Αντρέας Χριστοδουλίδης, πιστεύω, επέλεξε να ανεβάσει το έργο. Πιστεύω πως η προσπάθεια της σμίξης της χρονικής και στυλιστικής απόστασης μεταξύ του κοινού και του έργου πηγάζει από την πεποίθηση του σκηνοθέτη, ότι το έργο μπορεί να ερμηνευτεί ως επίκαιρο χάριν σε κάποια θεματικά σημεία επαφής με τη σύγχρονη κυπριακή, αλλά και διεθνή πραγματικότητα. Η

πρόθεσή του τεκμηριώνεται και από το πρόγραμμα της παράστασης, στο οποίο συναντάμε το «Μανιφέστο εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη» και κείμενο για την πορνεία στην Κύπρο «Η καλλιτεχνία συνώνυμη της πορνείας».

Πιστεύω, πως η παράσταση σημαδεύεται από την αντίφαση μεταξύ της «εκσυγχρονιστικής» προσπάθειας του σκηνοθέτη και της ίδιας της φύσης και της ποιότητας του κειμένου. Παρ' όλες τις επιδιώξεις να χωριστούν το «μελό» και το «δράμα», οι ανθρώπινες ιστορίες των προσώπων του έργου δεν ξεφεύγουν από τα στερεότυπα του είδους και ο λόγος δεν έχει το απαραίτητο ψυχολογικό βάθος για ένα πραγματικό ρεαλιστικό δράμα, αλλά ευρεία συναισθηματική επιφάνεια. Επίσης οι όποιες θεματικές ομοιότητες με τις σημερινές πραγματικότητες είναι στην ουσία πλασματικές, επειδή οι κοινωνικές και οικονομικές αιτίες που λειτουργούν τότε και σήμερα διαφέρουν από πολλές και σημαντικές απόψεις.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

Sample

